

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук,
ст. наук. співроб. Литвак Олени Олегівни
на дисертаційну роботу Скорейка Романа Сергійовича
«Порушення менструальної функції у жінок раннього репродуктивного віку з
ожирінням: прогнозування та тактика лікування»,
поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.98
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

Серед основної патології в жінок раннього репродуктивного віку основне місце посідають порушення менструальної функції. Основними причинами розвитку різних варіантів порушення менструальної функції є високий рівень дисгормональних порушень в пубертатному періоді, значна частота запальних змін органів малого тазу, несприятливий вплив екологічних чинників, істотний рівень супутньої соматичної захворюваності тощо.

Серед різних груп високого ризику щодо розвитку порушення менструальної функції останнім часом виділяють ожиріння у жінок раннього репродуктивного віку. Це обумовлено змінами ендокринологічного статусу за рахунок негативного впливу дисметаболических порушень. У подальшому, на думку багатьох авторів, це може призводити до порушень репродуктивної функції із розвитком ановуляції та необхідності застосування допоміжних репродуктивних технологій.

Не дивлячись на значне число наукових публікацій, щодо проблеми порушення менструальної функції зокрема, наукові дослідження, які

стосуються тактики ведення жінок раннього репродуктивного віку з порушенням менструальної функції та супутнім ожирінням, поодинокі та носять фрагментарний характер. Все вищевикладене свідчить про актуальність наукового завдання.

Дисертаційна робота Скорейка Р. С. присвячена актуальній проблемі гінекології – підвищенню ефективності лікування порушень менструальної функції у молодих жінок з ожирінням на підставі вивчення клініко-ехографічних та ендокринологічних особливостей, а також удосконалення алгоритму діагностичних і лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (номер державної реєстрації 0117U006095, термін виконання: 2017-2025 роки).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів

Дисертантом завдяки використанню сучасних методів дослідження науково обґрунтовано роль гіперандрогенії та вмісту лептину у генезі порушень менструальної функції у жінок з ожирінням. В ході проведеної роботи розширені дані про фактори ризику та провідні причини розвитку порушень менструальної функції у молодих жінок з ожирінням. Показано, що у молодих жінок порушення менструальної функції на фоні ожиріння відбуваються на фоні гіперлептинемії, але найбільш виражені зміни мають місце у пацієнток без гіперандрогенії, особливо при ожирінні III ступеня.

4. Теоретичне значення результатів дослідження

Проведені дослідження дозволяють підвищити ефективність лікування порушень менструальної функції у молодих жінок з ожирінням на підставі вивчення клініко-ехографічних та ендокринологічних особливостей.

Поглиблене дослідження механізмів гіперандрогенії та вмісту лептину у генезі порушень менструальної функції у жінок з ожирінням дозволило

науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму прогностичних і лікувально-профілактичних заходів.

5. Практичне значення результатів дослідження

Робота має вагому практичну складову. В результаті проведених досліджень вивчено порівняльні аспекти клініко-анамнестичних даних у молодих жінок з порушеннями менструальної функції на фоні надлишкової маси тіла. Проведено порівняльний клінічний аналіз структури та рівня соматичних проявів порушень менструальної функції у молодих жінок з ожирінням із урахуванням наявності гіперандрогенії та ступеня ожиріння. Показана роль лабораторних (ендокринологічних та біохімічних) та інструментальних (ехографічних) методів досліджень у своєчасній діагностиці порушень менструальної функції у молодих жінок з ожирінням.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації, одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 90 молодих жінок із порушеннями менструальної функції, з яких 60 були з ожирінням. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення

Дисертація викладена українською мовою на 143 сторінках друкованого тексту (з яких список використаних джерел розташований на 25 сторінках), складається із анотації, вступу, аналізу проблеми порушень менструальної функції та репродуктивного здоров'я у жінок із супутнім ожирінням, розділу, присвяченого методам дослідження і лікування, двох розділів власних досліджень, їх обговорення, висновків і списку використаних джерел, що включає 219 джерел кирилицею і латиною. Робота ілюстрована 23 таблицями та 4 рисунками.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми порушень менструальної функції у жінок раннього репродуктивного віку із ожирінням та можливості профілактики у них порушень репродуктивного здоров'я.

У другому розділі дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. У розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

У третьому розділі автором проведений аналіз клінічної характеристики жінок раннього репродуктивного віку з ожирінням, надано оцінку

факторів ризику на розвиток порушень репродуктивного здоров'я. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (розділ 4), в якому автор детально провів аналіз функціонального стану репродуктивної системи у жінок раннього репродуктивного віку з ожирінням, продемонстрував клінічну ефективність удосконаленого алгоритму лікувально-профілактичних заходів.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Скорейко Р. С. провів багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки та надано практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли наступні запитання для дискусії:

1. Які клінічні показники вказують на розвиток ожиріння у жінок раннього репродуктивного віку?
2. Який зв'язок встановлено між ступенем ожирінням та характером порушень менструальної функції?
3. Які біохімічні показники є найбільш інформативними для жінок раннього репродуктивного віку із ожирінням?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

За матеріалами дисертації опубліковано 7 робіт, з них 5 статей: 4 – одноосібні, 1 – англійською мовою, 4 статті у наукових фахових виданнях України відповідно до рекомендованого переліку, 1 стаття у періодичних наукових виданнях інших країн, які входять до Європейського Союзу (Республіка Польща). Крім того, опубліковані 2 тез доповідей в матеріалах науково-практичних конференцій.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на науково-практичному семінарах з міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» (29 листопада 2017 року, м. Київ; 20 березня 2018 року, Київ-Тернопіль-Хмельницький).

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – Вдовиченко Юрієм Петровичем. Автор самостійно провів патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначив методи дослідження.

Скорейко Р. С. особисто провів дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеня доктора філософії Скорейка Р. С. на тему «Порушення менструальної функції у жінок раннього репродуктивного віку з ожирінням: прогнозування та тактика лікування» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Скорейка Р. С. є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 2» та Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини. Результати вивчення патогенезу та профілактики порушень менструальної функції включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Скорейка Р. С. на тему «Порушення менструальної функції у жінок раннього репродуктивного віку з ожирінням: прогнозування та тактика лікування» відповідає паспорту спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Скорейка Романа Сергійовича «Порушення менструальної функції у жінок раннього репродуктивного віку з ожирінням:

прогнозування та тактика лікування», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яке містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – підвищення ефективності лікування порушень менструальної функції у молодих жінок з ожирінням на підставі вивчення клініко-ехографічних та ендокринологічних особливостей, а також удосконалення алгоритму діагностичних і лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Скорейка Р. С. «Порушення менструальної функції у жінок раннього репродуктивного віку з ожирінням: прогнозування та тактика лікування» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 19.08.2015 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Скорейко Роман Сергійович повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:

провідний науковий співробітник
наукового відділу малоінвазивної хірургії
ДНУ «Науково-практичний центр профілактичної
та клінічної медицини» ДУС
доктор медичних наук, ст. наук. співроб

О. О. Литвак

